

квинта. До времето на Баха сж си служили съ неравномѣрната Т., а следъ това — съ равномѣрната. Преди приемането на равномѣрната Т. — предлагани сж били нѣколко системи за раздѣлянето на октавата. Започвайки отъ естествената квинта — получава се една гама отъ 12 тона: до, до $\sharp$, ре, ре $\sharp$, ми, фа, фа $\sharp$, сол, сол $\sharp$, ла, ла $\sharp$, си—сегашната дванадесетостепенна, равномѣрна температура — която пръвъ е въвелъ Андреа Веркмайстеръ.

Темпо, ит. tempo = „време“ — мѣрката, която опредѣля продължителността на бройнитѣ времена въ такта; за срѣдня такава мѣрка се взематъ 75 до 80 удара на сърдцето въ една минута. Отъ началото на XVII в. се явяватъ темповитѣ означения, съ употрѣбимитѣ и до днесъ италиянски думи: *adagio*, *largo*, *andante*, *moderato*, *allegro*, *presto* и пр., отначало опредѣлящи по-скоро характера на изпълнението, отколкото бързината на движението. Темпови означения въ днешна смисълъ започватъ въ края на XVIII в. Точното означение на Т-то става съ метронома (гл. т.); чрезъ него се премахватъ произволитѣ, които сж допустими при означаване само съ думи.

Темпусъ, лат. tempus — въ мензуралната нотопись, означава стойността на бревисъ — като тактово единство. Т-тъ е бивалъ perfectum — когато бревисъ има значение на три семибревисъ, и imperfectum — когато тя има значение на две семибревисъ.

Тенорино, ит. tenorino — умалително отъ теноръ — се наричатъ високитѣ фалцетови тенори.

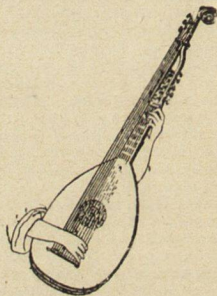
Тенорхорна, нѣм. Tenorhorn — меденъ, духовъ инструментъ отъ семейството на бюгелхорнитѣ, съ коническа, постепенно разширяваща се, звукова цевъ, и съ чашковиденъ мундщюкъ. Инструментътъ е снабденъ съ 3 вентила, и има пълень, но мекъ тонъ, и е въ В строй, а обемътъ му е Е—b $\sharp$ (пише се Fis c $\sharp$). Т-та се употрѣбвя въ духовитѣ (военни) музики, като й се възлагатъ срѣднитѣ или допълващи гласове. Прави се въ форма на тропетъ или туба. (Гл. Хорна).

Теноръ, лат. tenor — 1) въ първитѣ контрапунктични творения е глав-

ния гласъ (cantus firmus) — основа на хармонията и ритъма, надъ който сж се писали контрапунктично другитѣ гласове, а дискантътъ е билъ високия, нему противоположенъ, гласъ. Въ XVI в. Т-тъ е този гласъ, на който се възлага една мелодия отъ литургийното пѣние, или отъ свѣтска пѣсенъ, около която сж се писали другитѣ гласове — единъ видъ мотивъ. Когато сж си служили съ свѣтска мелодия за Т., тогава неговиятъ ритъмъ е билъ готовъ, а когато сж вземали за Т. мелодия отъ литургийното пѣние — тогава компонистътъ — по своему, самъ е опредѣлялъ ритмичното развѣтие и, по такъвъ начинъ, контрапунктицитѣ се приучаватъ постепенно къмъ мотивната работа, — което се е усилвало отъ надпреварването имъ единъ другъ да разработватъ една тема различно; 2) Равнозначно на реперкусовъ тонъ. 3) Теноръ — високиятъ мъжки гласъ, отговаряющъ на сопрана при женскитѣ и детски гласове — съ обемъ с-с $\sharp$. Т-овиятъ гласъ е билъ наричанъ нѣкога въ Франция „haute-contre“. Споредъ характера, различаватъ се два вида Т-ови гласове: лириченъ и героиченъ, или драматиченъ.

Тенуто, ит. tenuto — издържано, означава, че тонътъ или акордътъ трѣбва да се издържи съ еднаква сила — точно съ опредѣлената продължителностъ.

Теорбъ, лат. theorbe. tiorba, tuorba

Теорбъ

— инструментъ отъ рода на лютнитѣ — голѣма басова лютна, въ